Datum a místo zasedání:
20. ledna 2003, pondělí, budova MPSV Na Poříčním právu 1, zasedací místnost Klub (od 13,00 do 16,00 hod.)

Program zasedání:

1. Zahájení, schválení navrženého programu
2. Informace o resortních prioritách a postupech při prosazování rovnosti mužů a žen na rok 2003.
3. Projekty v oblasti rovných příležitostí pro muže a ženy, do kterých je zapojena Česká republika - v resortu MPSV.
4. Projednání informace o stavu a vývoji projektů v oblasti rovných příležitostí pro muže a pro ženy v resortech vnitra, spravedlnosti, školství, mládeže a tělovýchovy, zahraničních věcí, financí, zdravotnictví, obrany, místního rozvoje a zemědělství.
5. Rozpočtování "Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti mužů a žen".
6. Zpráva o činnosti Rady za rok 2002.
7. Seznámení s twinningovým projektem PHARE "Zlepšení veřejného institucionálního mechanismu pro aplikaci, prosazení a kontrolu rovného zacházení s muži a ženami".
8. Různé

Přítomní členové a členky, případně jejich zástupci a zástupkyně s hlasovacím právem:
předsedkyně Rady Mgr. Anna Čurdová (poslankyně PSP ČR), místopředseda Rady JUDr. Miroslav Fuchs (nám. MPSV), Bc. Jitka Pémová (za řed. úřadu MZd Zdeňka Kadlece), Mgr. Ivana Hanačíková (nám. MMR) /do 15,20 hod/, Ing. Jan Wiesner (předs. SČMVD) /do 15,40/, JUDr. Marie Boháčová (místopředsedkyně Unie katolických žen), Mgr. Michaela Marksová - Tominová (místopředsedkyně Asociace pro rovné příležitosti) /do 14,35 hod./, PhDr. Eliška Janšová (tajemnice Asociace pro rovné příležitosti), Mgr. Rut Kolínská (Mateřská centra), Danuše Machátová (ČMKOS), PaedDr. Jaroslav Müllner (nám. MŠMT), JUDr. Pavel Vošalík (nám. MZV) /do 15,25 hod/, PhDr. Marie Čermáková (ředitelka Soc. ústavu AV ČR), Ing. Jana Fürstová (nám. MS), Mgr. Miroslav Prokop (za nám. MZe Ing. Pavla Rybníčka), MUDr. Jan Jařab (Úřad vlády) /do 15, 30 hod/, Ing. Marcela Provazníková (za předs. ČSÚ doc. Ing. Marii Bohatou, CSc.), PhDr. Miroslava Holubová (za nám. MV RNDr. Josefa Postráneckého), Mgr. Bronislava Jonitová (za nám. MO Ing. Jaroslavu Přibylovou).

Omluvení členové a členky:
PhDr. Zdeňka Hajná (předsedkyně ČSŽ), Ing. Ludmila Müllerová (nám. MPSV), Bc. Pavel Přibyl (vrchní ředitel Úřadu MV), Ing. Ladislav Zelinka (nám. MF), doc. Ing. Marie Bohatá, CSc. (předsedkyně ČSÚ), Ing. Jaroslava Přibylová (nám. MO), Ing. Pavel Rybníček (nám. MZe), RNDr. Josef Postránecký (nám. MV), Zdeněk Kadlec (řed. úřadu MZd).

Ostatní zástupci členů (bez hlasovacího práva):
PaedDr. Vilém Buriánek (za nám. MF Ing. Ladislava Zelinku), PhDr. Zdeněk Doležel, Ph.D. (za vrchního řed. Úřadu MV Bc. Pavla Přibyla).

Ředitelka sekretariátu Rady (s hlasem poradním):
JUDr. Dagmar Zelenková.

Přítomní stálí hosté (za hejtmany, primátora hl.m. Prahy a Svaz měst a obcí ČR):
PaedDr. Květoslava Čelišová (předsedkyně Stálé komise Poslanecké sněmovny pro rodinu a rovné příležitosti), Jaroslav Kadlec (za Plzeňský kraj) /do 15,25/, Miroslav Šot (za Zlínský kraj), Bc. Lea Medková (za Ústecký kraj), Dagmar Plachá (za SMO ČR), Mgr. Josef Vacek (za Středočeský kraj), Mgr. Eva Ferrarová (za hl.m. Praha).

1. Zahájení, schválení navrženého programu

Zasedání Rady zahájila a řídila předsedkyně Rady **Mgr. Anna Čurdová**. Přivítala členy a členky Rady a všechny zúčastněné hosty. Z 23 členů a členek Rady bylo přítomno 14 členů a členek, 5 zástupců a zástupkyň členek a členů s hlasovacím právem a 2 zástupci členů bez hlasovacího práva. Celkem s hlasovacím právem bylo přítomno 19 osob. Rada byla usnášení schopná.

Předsedkyně dala hlasovat o navrženém programu. Hlasování 19-ANO/0-NE/0-Z. Program zasedání byl jednomyslně schválen.

Dále se předsedkyně zeptala přítomných, zda mají nějaké připomínky či poznámky k zápisu z minulého zasedání Rady. Nikdo žádnou připomínku nevznesl (připomínky písemně uplatnila pouze PhDr. Hajná - předsedkyně ČSŽ a tyto budou do záznamu zapracovány).

Předsedkyně poté vznesla dotaz na **Mgr. Hanačíkovou**, zda již projednala s panem ministrem Národní rozvojový plán.

Mgr. Hanačíková odpověděla, že 11.12.2002 zasedala sekce regionální, která je garantem NRP a že ona sama tento problém přednesla. Na příští jednání sekce regionální přislíbil účast i ředitel věcně příslušného odboru, který by měl zjistit, zda se udělaly požadované změny.

Na závěr prvního bodu dala paní **předsedkyně** hlasovat o schválení záznamu z jednání Rady 16.12. 2002. Hlasování 19 - ANO/0 - NE/0 - Z. Záznam z jednání Rady dne 16. 12. 2002 byl jednomyslně schválen.

2. Informace o resortních prioritách a postupech při prosazování rovnosti mužů a žen na rok 2003.

JUDr. Zelenková: V roce 1998 vláda přijala národní akční plán obsahující cca 35 opatření, která se každým rokem inovují. Pro podrobnější rozpracování těchto priorit každý resort vypracovává své priority - poprvé tak bylo učiněno za rok 2002. Na zpracování resortních priorit jsou resorty vybaveny i personálně, každý resort má jednoho zaměstnance, který se minimálně na půl úvazku věnuje problematice rovnosti mužů a žen v daném resortu. Úroveň priorit je různá, celkově ji však lze hodnotit jako dobrou. Mezi aktivní resorty v této oblasti patří zejména ministerstvo obrany a vnitra - jejich priority jsou konkrétní, podrobné s přesnými termíny plnění daných úkolů. Taktéž priority ministerstva zemědělství, dopravy a spojů, kultury jsou na dobré úrovni. Konkrétní termíny plnění chybí ministerstvu pro místní rozvoj, spravedlnosti a zdravotnictví. Resort financí se zaměřil pouze na interní opatření v rámci ministerstva, přičemž by bylo třeba zohlednit např. gender budgeting nebo přístup žen k úvěrům v bankách apod. Na příštím zasedání Rady by mělo dojít ke zhodnocení jednotlivých resortních priorit přímo z úst zástupců daných resortů. JUDr.

Zelenková navrhuje na úvod resort obrany jako vzorový a dále resorty financí a školství, mládeže a tělovýchovy.

Předsedkyně Rady **Mgr. Čurdová** otevřela diskusi k danému tématu:

Mgr. Kolínskou překvapila různorodost předložených zpráv, trápí ji však, že z nich nevyplývá, co bylo splněno a co ne, připadne jí to jako polotovar, očekávala by i jiná opatření než jen vnitřní opatření pro zaměstnance resortů.

JUDr. Zelenková odpověděla, že se priority budou vyhodnocovat, všechny resorty mají termín do 31.1.2003, příště své zhodnocení přednesou tři výše zmíněné resorty.

JUDr. Boháčová podotkla, že ministerstva si dala do závazku, že při legislativních návrzích budou spolupracovat s nevládními organizacemi, nevládní organizace by měly dávat k těmto návrhům připomínky.

PhDr. Holubová informovala, že při ministerstvu vnitra pracuje meziresortní komise proti násilí na ženách, členy této komise jsou i zástupkyně nevládních organizací a všichni se budou společně podílet na uspořádání šesti kulatých stolů o domácím násilí.

Mgr. Čurdová navrhla rozebrat na příští Radě priority MO, MŠMT a MF.

PhDr. Holubová na to reagovala pochvalou Ministerstva obrany - přijali úkol nejzodpovědněji, bude to tím že je tam náměstkyní žena, která tedy ví, o čem je řeč. Dále navrhuje k příštímu jednání přednést i priority ministerstva vnitra, neboť vnitro je stát.

PhDr. Janšová navrhla ještě s ohledem na problematiku domácího násilí resort spravedlnosti - aby byly na příštím jednání předneseny jeho priority.

Mgr. Čurdová zdůraznila, že všemi resortními prioritami se bude Rada postupně zabývat, ale jelikož je třeba, aby všem byla věnována důkladná pozornost, navrhuje aby se Ministerstvem spravedlnosti Rada zabývala až na přespříštím zasedání. Dala hlasovat o jednotlivých resortních prioritách, které budou předneseny na příštím zasedání Rady:

- Ministerstvo obrany: 19 - ANO/0 - NE/0 - Z - jednohlasně přijato
- Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy: 19 - ANO/0 - NE/0 - Z - jednohlasně přijato
- Ministerstvo financí: - 19 - ANO/0 - NE/0 - Z - jednohlasně přijato
- Ministerstvo vnitra: - 19 - ANO/0 - NE/0 - Z - jednohlasně přijato

Dále požádala všechny resorty, aby poskytly na příští jednání Rady poskytly zhodnocení svých resortních priorit za rok 2002 a ukončila projednávání bodu 2.

3. Projekty v oblasti rovných příležitostí pro muže a ženy, do kterých je zapojena Česká republika - v resortu MPSV.

Místopředseda Rady **JUDr. Fuchs** zahájil bod 3. souhrnnou informací o projektech v oblasti rovných příležitostí mužů a žen, které realizovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí. V roce 2002 zahájilo MPSV twinningový projekt v rámci PHARE - *Zlepšení veřejného institucionálního mechanismu pro zavedení, posílení a kontrolu*

prosazování rovných příležitostí pro muže a ženy. Jako partner tohoto projektu bylo vybráno Švédsko. Projekt se rozběhl velmi úspěšně, twinnerka je velmi aktivní, vybudovává si kontakty po vlastní linii - jak v rámci resortů tak i v rámci parlamentu, nevládních neziskových organizací či sociálních partnerů.

Česká Republika dostala prostřednictvím Stálé mise ČR v Bruselu nabídku od švédské strany k těsnější spolupráci do budoucna v rámci Evropské unie.

V oblasti výzkumu a vývoje byl proveden v roce 2002 výzkum veřejného mínění o *postavení ženy a muže v rodině a v zaměstnání* - zjištěno bylo, že společnost uznává rovnost mužů a žen na obecné rovině, praxe ovšem poněkud pokulhává (MPSV zadalo tento výzkum v rámci veřejné zakázky agentuře TNSF).

Dalším projektem v oblasti výzkumu a vývoje v roce 2002 byla *Analýza rozdílů v pracovních příjmech mužů a žen*, kterou realizoval Výzkumný ústav práce a sociálních věcí a jejímž cílem bylo zjistit, proč je v pracovních příjmech rozdíl mezi muži a ženami 25% - jaký podíl na tomto rozdílu nese diskriminace na základě pohlaví. Podařilo se určit příčiny rozdílu, ale pro nedostatek statistických podkladů se nepodařilo zjistit podíl jednotlivých příčin na rozdílu v odměňování mužů a žen.

V rámci komunitární iniciativy EQUAL bylo vybráno 10 projektů, jak odstraňovat diskriminaci v zaměstnání, ČSŽ již v říjnu 2002 zahájil ve spolupráci s dalšími 30 organizacemi realizaci projektu zaměřeného na sladění rodinného a pracovního života.

V současné době probíhá výběrové řízení na granty na projekty:

- *Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy*
- *Podpora využívání rodičovské dovolené muži*
- *Průzkum veřejného mínění o postavení žen na trhu práce*
- *Obraz ženy v médiích a reklamě a jeho vliv na veřejné mínění o rovnosti mužů a žen*

Bylo by také vhodné zmapovat výsledky programů na podporu rovných příležitostí mužů a žen, které proběhly v EU v letech 1996 - 2000, některé trendy by se daly nastudovat z jejich materiálů - JUDr. Fuchs nechal kolovat materiály z EU jako inspiraci pro ostatní, které jsou rovněž dostupné na internetových stránkách EU.

JUDr. Fuchs dále informoval, že ČR v roce 2003 vstupuje do komunitárního programu "Rámcová strategie pro rovnost mužů a žen 2001 - 2005", tzv. Pátý komunitární program. V rámci tohoto programu se má v ČR uskutečnit národní konference o rovných příležitostech pro muže a ženy. Vyzval přítomné, aby popřemýšleli o tématu této konference.

Předsedkyně Rady **Mgr. Čurdová** ocenila přístup MPSV. Současně však poznamenala, že česká veřejnost je málo obeznámena s problematikou, výstupy jednotlivých projektů se do médií těžko dostávají.

Podle **JUDr. Fuchse** by nejideálnější bylo za každým projektem uspořádat tiskovou konferenci. K zahájení twinningu tisková konference byla, zájem médií byl velký, k projektu EQUAL také tisková konference proběhla, nicméně s menším ohlasem u médií. Je možno spojit např. dva projekty do jedné tiskové konference; vše samozřejmě uveřejňujeme také na webu.

Dále zdůraznil, že v rámci komunikační strategie vstupu do EU se nelze omezit pouze na referendum (i po případném vstupu do EU je třeba o našem členství a o EU jako celku informovat).

Mgr. Ferrarová požaduje, aby se výsledky dostaly mezi lidi, aby fungovala spolupráce mezi MPSV a městy - ta jsou schopna dostat výsledky projektů mezi lidi; důležitá je také spolupráce mezi obcemi a kraji.

PhDr. Holubová se zmínila o spolupráci švédské twinnerky Cecilie Asklöf s ministerstvem vnitra, např. metodu gender mainstreamingu představuje na krajské úrovni, konkrétně v Ostravě jednala s politiky, pracovníky úřadů práce, krajských referátů, Ostrava to uvítala, chystá se zde seminář pro úředníky i pro širší veřejnost. Dále se chystá do Českých Budějovic a do Liberce. I když by se gender mainstreaming měl prosazovat na všech úrovních, klíčovou skupinou by měly být politické strany, když už jsou odmítány kvóty, měla by být prosazena alespoň tzv. "zipová" metoda na kandidátkách všech stran (tedy střídavě muž, žena).

JUDr. Fuchs dodává, že snahou bude proškolit úředníky všech 205 pověřených obcí.

Mgr. Marksová - Tominová se zmínila o 8. březnu jakožto významném dnu ženského hnutí, v rámci EU se v tento den připomínají rovné příležitosti, mohl by to být podnět pro MPSV - v tento den by se mohlo informovat o projektech věnovaných rovným příležitostem.

Mgr. Ferrarová sdělila, že u nich na úřadě je zastoupení žen a mužů (zaměstnanců) takřka vyrovnané, horší už je to v zastupitelstvu hlavního města Prahy , kde bylo 55 mužů, z toho 4 ženy, v nynějším je 70 mužů a 11 žen. Zastává názor, že čím menší obec, tím více žen v zastupitelstvu.

JUDr. Fuchs upozornil, že v rámci informační kampaně ke vstupu ČR do EU se koná několik setkání pro představitele krajů a nevládních organizací, kde by měly být podány informace, co všechno EU pro rovné příležitosti dělá.

Dále upozornil na vysílání zdařilého pořadu "Neznalost neomlouvá", každou neděli na ČT 1, kde bude asi osm dílů věnováno různým tématům týkajících se resortu práce a sociálních věcí, z toho asi dva díly budou věnovány přímo problematice rovnosti mužů a žen.

Mgr. Hanačíková vyjádřila názor, že pokud dochází k mediální prezentaci čehokoliv musí jít o kauzu, příběh, problém. Pokud se svolá tisková konference a nejde současně o konkrétní kauzu, nikoho to nezajímá. Mělo by docházet ke spolupráci s okresními médii - lidé to čtou, záleží také na atraktivnosti zprávy - zda se dá vztáhnout k regionu.

Co se týče politických stran, tak levicové mají většinou více žen než pravicové (tam je žen asi jen 20%); neplatí také souvislost mezi regiony a jejich tradičním zastoupením např. Zlínský kraj , který by podle tradičního zařazení patřil mezi spíše katolické regiony má 4 předsedkyně ženy. Jako v jediném zde kandidovaly proti sobě v senátorských volbách dvě ženy.

Vyjádřila se proti "zipové" metodě na kandidátkách, protože při existenci současného preferenčního systému si muži stejně opět zakroužkují muže.

PhDr. Holubová uvedla, že při použití "zipové" metody nelze kroužkovat ve prospěch jednoho pohlaví.

Mgr. Čurdová se zmínila o paritním zákoně - ulehčuje ženám vstup do politiky, nemusí se přitom hádat s muži, jedná se vždy jen o dočasné opatření - než společnost přijme ženy jako součást politického života.

JUDr. Boháčová se vyslovila pro lepší vysílací čas programů o rovných příležitostech mužů a žen.

4. Projednání informace o stavu a vývoji projektů v oblasti rovných příležitostí pro muže a pro ženy v resortech vnitra, spravedlnosti, školství, mládeže a tělovýchovy, zahraničních věcí, financí, zdravotnictví, obrany, místního rozvoje a zemědělství.

PaedDr. Müllner informoval o projektu podpořeném MŠMT v rámci programu EUPRO: číslo OK 437 – *„Národní kontaktní centrum - Ženy a věda*" - o tento projekt je velký zájem – rozdal účastníkům prezentaci projektu na CD.

MUDr. Jan Jařab řekl, že kultura uvnitř politických stran u nás se negativně liší od vyspělých demokracií. Není pravda, že by ženy nechtěly působit veřejně - v nevládních organizacích jsou dominantní. Čím méně je instituce zpolitizovaná, tím větší je v ní zastoupení žen. Jediný přijatelný typ ženy v politice je pro její mužské kolegy submisivní fanynka předsedy dané strany. Je třeba dát politickým stranám jasně najevo, že zaostávají za zbytkem společnosti.

PaedDr. Čelišová poděkovala, že se může zúčastňovat zasedání Rady. Informovala účastníky, že v parlamentu se 12 let usilovalo o zřízení parlamentní komise pro rovnost mužů a žen. Reakce byla většinou negativní, slovo "žena" bylo odmítáno a nakonec byla zřízena komise pro rodinu a rovné příležitosti . Požádala účastníky o pomoc a podporu a nabídla spolupráci v případě řešení nějakých problémů.

Mgr. Čurdová vyzvala účastníky, aby nahlédli do připravených materiálů - projekty resortů, nevládních organizací a sociálních partnerů a zeptala se zda chce někdo něco doplnit.

PaedDr. Müllner upozornil na projekt Národní kontaktní centrum ženy a věda v rámci informačního systému EUPRO, na jehož vzniku se podílelo i ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; o tento projekt je velký zájem - rozdal účastníkům prezentaci projektu na CD.

Mgr. Ferrarová informovala o vznikající spolupráci v oblasti rovných příležitostí mezi statutárními městy, spontánně vznikají skupiny, které se touto problematikou zabývají, v současnosti však působí pouze v Brně a v Praze. Některá města naopak zakazují svým zaměstnancům účast v takovýchto skupinách. Požádala o pomoc, na úrovni obcí by měl být někdo, kdo se rovnými příležitostmi zabývá.

JUDr. Fuchs požádal resorty, aby se zamyslely, co by ještě bylo možné pro rovné příležitosti udělat. V nejbližší době jim také přijde dopis, ve kterém je MPSV žádá o vyhodnocení plnění "Priorit a postupů vlády v prosazování rovnosti mužů a žen" za rok 2002.

Mgr. Čurdová uzavřela projednávání bodu a slíbila, že se Rada bude k projektům v oblasti rovných příležitostí vracet i v budoucnosti.

5. Rozpočtování "Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti mužů a žen".

JUDr. Fuchs uvedl pátý bod zasedání: Rozpočtováním (genderovým) bychom se měli zabývat jako prostředkem gender mainstreamingu (dopad všech opatření na muže a ženy).

Náměty na genderové rozpočtování - např. - zda dotační politiky resortů mají speciálně vyčleněné peníze na rovnost mužů a žen; každý předkládaný projekt, ať se týká čehokoliv by měl být vyhodnocen z hlediska rovnosti mužů a žen; alespoň jeden grant v každém resortu by měl být věnován problematice rovnosti mužů a žen. Požádal přítomné o náměty.

Ideální by bylo, aby celý státní rozpočet byl vypracován v tomto duchu.

PhDr. Holubová uvedla, že ji uráží nízké částky vyčleňované na rovnost mužů a žen. Ženy jsou také daňoví poplatníci a nelze nimi zacházet jako s menšinou.

PhDr. Doležel je naopak vděčný za každou aktivitu v oblasti rovných příležitostí, která přispěje k vyrovnávání postavení v oblasti rovnosti mužů a žen.

Ministerstvo vnitra realizuje interdisciplinární pracovní skupinu pro řešení domácího násilí.

JUDr. Fuchs reaguje na PhDr. Holubovou, že byl asi špatně pochopen, MPSV vynakládá milionové částky nestátním neziskovým organizacím na provoz sociálních služeb, poraden, azylových domů apod.

PaedDr. Müllner se domnívá, že pokud se dělá analýza nejde přece o peníze jedné nebo druhé poloviny lidstva.

Mgr. Marksová - Tominová zdůraznila, že je stále úkolem všech ministerstev spolupráce s neziskovými organizacemi, stát využívá práce neziskových organizací, ale nefinancuje je. Nevládní organizace musí být financovány ze zahraničí.

Mgr. Ferrarová znovu upozornila, že schází spojení mezi obcí a krajem, vše pro rovné příležitosti na obecní úrovni dělá pár nadšených lidí, chybí informovanost na krajské úrovni - ona může působit jen v rámci Prahy.

Mgr. Vacek přislíbil přednést její žádost na zasedání přímo hejtmanovi, on osobně se teprve snaží do problematiky rovných příležitostí proniknout.

PhDr. Doležel navrhl aby vznikla finanční rezerva, na kterou by útočily všechny projekty - současně by se tím prosazoval gender mainstreaming.

Mgr. Hanačíková se obává, aby se nedělaly projekty o projektech. Takové studie jsou sice zajímavé, ale to je asi vše.

JUDr. Boháčová řekla, že neví , co si má představit pod pojmem rozpočtování - ona v tom vidí příjmy a výdaje, ale neví odkud a kam. Důkladná informace

o rozpočtování by si vyžádala více času - jinak je financována státní správa a jinak nevládní organizace.

JUDr. Fuchs poděkoval všem za názory. Významným zdrojem financování a nástrojem pro realizaci gender mainstreamingu budou strukturální fondy Evropské unie. Všechny žádosti o dotace musí mít samostatně ošetřenu rovnost mužů a žen vzhledem k danému projektu.Tím ovšem debatu neuzavírá, k problému se budeme průběžně vracet.

Mgr. Čurdová řekla, že na příštím zasedání Rady by bylo třeba přijmout doporuční vládě týkající se rovnosti příležitostí mužů a žen (např. kolik peněz by bylo třeba vyčlenit apod.)

6. Zpráva o činnosti Rady za rok 2002.

Mgr. Čurdová se zeptala účastníků, zda má někdo ke Zprávě o činnosti Rady za rok 2002 nějaké připomínky.

Pan Šot měl pouze technickou poznámku, na straně 7 Zprávy přidat slovo "samospráva".

PaedDr. Müllner navrhl doplnit do zprávy, co bylo při dnešním zasedání přijato.

Mgr. Čurdová dala hlasovat o přijetí Zprávy o činnosti Rady za rok 2002.
18 - ANO/0 - NE/0 - Z. Zpráva o činnosti Rady v roce 2002 byla jednohlasně schválena

Mgr. Čurdová dále navrhuje, aby Zpráva o činnosti Rady v roce 2002 byla předložena vládě k projednání. O tomto návrhu dala hlasovat.
18 - ANO/0 - NE/0 - Z. Návrh byl jednohlasně přijat.

7. Seznámení s twinningovým projektem PHARE "Zlepšení veřejného institucionálního mechanismu pro aplikaci, prosazení a kontrolu rovného zacházení s muži a ženami".

Následovala informace švédské twinnerky, paní Cecilie Asklöf o projektu. Informace je v nezkrácené podobě v příloze 2 záznamu.

Mgr. Čurdová poděkovala a otevřela diskusi.

JUDr. Boháčová se vrátila k rozpočtování a zeptala se paní Asklöf jak to bude s tímto problémem? Z jejího vystoupení měla dojem, že se zaměřila spíše na institucionalizované pojetí, školení, ale o penězích to nebylo.

Paní Asklöf odpověděla, že hlavním cílem, podle kterého se bude projekt posuzovat je vzdělávání, ale v jeho rámci se budou věnovat i pracovním metodám - jednou z nich je právě alokace finančních prostředků.

Pan Kadlec vznesl dotaz, jak se může územním plánem vytvářet diskriminace žen?

Paní Asklöf odpověděla, že nepoužila slovo diskriminace, spíše se jedná o neúmyslné, či nevědomé znevýhodnění žen. Např. v regionech z toku peněz, investic mají většinou větší prospěch muži.

PhDr. Holubová doplnila, že např. před deseti lety se nikdo nezamýšlel nad tím, zda je metro pro vozíčkáře. Taktéž se u metra neuplatňovalo hledisko matek s kočárky.

Pan Kadlec odpověděl, že územní plánování se týká velkých akcí, nikoliv výtahů v metru.

Mgr. Hanačíková upozornila na nový stavební zákon, podle nějž se plánované stavby projednávají s veřejností.

Mgr. Čurdová dala jiný příklad - kolik bylo postaveno fotbalových stadionů a hokejových hal a kolik azylových domů, kolik domů dětí a mládeže, kolik dětských hřišť?

Mgr. Kolínská poprosila přítomné, aby si uvědomili, co znamenají rovné příležitosti mužů a žen, jinak je zbytečné se scházet. Zeptala se paní Asklöf na rodinnou politiku ve Švédsku.

Paní Asklöf odpověděla, že rodinná politika ve Švédsku je jiná než v ČR, má jiné hledisko, jiné hodnoty - ne lepší nebo horší, ale jiné. Ve Švédsku mají vysokou porodnost, rodičovská dovolená (i pro otce) tam funguje již od roku 1974. Netvrdí, že dosáhli cíle - zůstat doma s nemocným dítětem je stejně běžné pro matku jako pro otce, nicméně na rodičovskou dovolenou odchází z 84% ženy a jen z 16% muži. Rodinná politika v ČR nepodporuje muže, aby zůstávali s dětmi doma - prvních šest měsíců muž nemá nárok na příspěvek ve stejné výši jako žena.

Pan Šot poznamenal, že v ČR dosud nebyla schválena státní rodinná politika, neslyšel také, že by se mělo pracovat s úředníky ze samosprávy.

PhDr. Holubová sdělila, že to bude pilotní program.

Mgr. Čurdová doplnila, že se bude jednat o úředníky 205 úřadů obcí s rozšířenou působností a současně i zástupce krajů. Poděkovala znovu paní Asklöf a rozloučila se s ní.

8. Různé:

Mgr. Čurdová navrhla, že když se již hovořilo o školení a seminářích, mohli bychom mít možnost poslechnout si paní Anitu Gradin, bývalou komisařku Evropské komise za Švédsko a expertku na rovné příležitosti.

JUDr. Fuchs souhlasil, dalo se hlasovat o mimořádném jednání Rady s Anitou Gradin,
14 - ANO/0 - NE/0 - Z. Návrh byl jednohlasně přijat.

Mgr. Prokop se zmínil o komunikační strategii - zda by nebylo vhodné, věnovat tomuto problému celé jedno zasedání Rady. Dále se dotkl Radou diskutovaných návrhů na změny volebního zákona - řekl, že si není jist, kompetencí státních orgánů (ministerstvo vnitra, do jehož oboru působnosti patří volební zákon) připravovat změnu volebního zákona bez politického zadání. Dále se zeptal, zda se bude pokračovat ve školení výkonných pracovníků ministerstev v oblasti rovných příležitostí.

JUDr. Zelenková odpověděla, že ve vzdělávání pracovníků se bude pokračovat, jednotlivé resorty by však samy měly začít navazovat spolupráci s partnerskými resorty v zemích EU.

Mgr. Kolínská žádá, aby každé ministerstvo mělo povinnost spolupracovat s nevládními organizacemi. Vztahy mezi státní správou a samosprávou by měly být užší.

PaedDr. Müllner podotkl, že právě v této Radě k takové spolupráci dochází. Dále řekl, že nevládních organizací, které působí v oblasti školství jsou řádově stovky a že je tudíž nemožné vést jednání se všemi, postupně by se měly sdružovat do federací.

Mgr. Kolínská odpověděla, že ministerstva nevládní organizace ve sdružování nijak nepodporují.

PaedDr. Müllner řekl, že ministerstva jako státní orgán nemohou zasahovat do sdružování nevládních organizací. To je vnitřní věcí těchto organizací.

Mgr. Čurdová se domnívá, že to je jiné v oblasti dětí a mládeže a jiné v ženských organizacích (zde existuje zastřešující organizace Asociace pro rovné příležitosti). Tím také diskusi k bodu "Různé" uzavřela.

9. Závěr:

Mgr. Anna Čurdová - upřesnila program na příští zasedání. K bodu 2 jednání Vyhodnocení stavu plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen v resortu požádala resort obrany, vnitra, školství, mládeže a tělovýchovy a resort financí o předložení zprávy Radě. Poděkovala všem za aktivní účast a zasedání Rady ukončila.

Mgr. Anna Čurdová
předsedkyně Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů

Zapsala: Mgr. Gabriela Mátéová

Příloha 1 - písemná informace PhDr. Zdeňky Hajné

Členka Rady PhDr. Zdeňka Hajná, která se zasedání nezúčastnila, zaslala k bodu 2 a 5. programu písemnou informaci:

K bodu 2 - Informace o resortních prioritách

Je nutno pozitivně hodnotit snahu jednotlivých ministerstev, avšak je nutno konstatovat

- že resortní priority až na malé výjimky (MPSV,MO,MV,Mze) nejsou terminované, jsou velmi vágní, a proto nekontrolovatelné
- že ne všechna ministerstva rozpracovala do svých plánů všechna opatření, která byla schválena usnesením vlády č. 486 ze dne 15.května 2002 - jen při letmém pohledu např.
    - bod 1.1., který je uložen všem členům vlády pokud jde o mediální politiku - má zapracováno pouze MPSV, Min. životního prostředí, dopravy a spojů, ministerstva vnitra, ministerstva zemědělství
    - bod 1.9. na svůj úkol nereaguje zmocněnec vlády pro lidská práva
    - bod 2.2. na svůj úkol nereaguje min. spravedlnosti
    - bod 3.1., 3.4., 3.5., 3.6. na svůj úkol nereaguje MŠMT
    - bod 4.3. na svůj úkol nereaguje MŠMT, min. zdravotnictví, ani ministr pro místní rozvoj

Proto doporučuji, aby sekretariát této Rady zkontroloval rozpracování vládního usnesení č. 486/2002 do resortních priorit a doporučil dopracování v duchu přijatého usnesení.

Pokud jde o souhrnnou zprávu za r. 2002, jejíž návrh by měl být projednáván na dubnovém zasedání připomínám §14 Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen , kde se upozorňuje na vzít v úvahu zvláštní problémy, před kterými stojí venkovské ženy a významnou úlohu, kterou hrají v hospodářském životě a pro resorty při zachování jejich rodin, včetně jejich práce v nevýdělečných sektorech hospodářství, a přijmou veškerá opatření k zajištění provádění ustanovení této Úmluvy. Podněty písemně rozeslány ČSŽ koncem minulého roku na všechna příslušná ministerstva.

K bodu 5 - Rozpočtování Priorit

Je nezbytně nutné, aby každé ministerstvo mělo přičleněny finanční prostředky na plnění přijatých opatření, aby se problematika rovnosti příležitostí stala samostatnou rozpočtovou kapitolu v rámci každého resortu. Do té doby se nedosáhne, aby tato problematika byla integrální, průřezovou politikou vlády.

Příloha 2 - Informace švédské expertky Cecilie Asklöf v nezkrácené podobě

Vážené dámy, vážení pánové,

V průběhu svého pobytu v České republice jsem měla již možnost se setkat s některými z Vás. Jsem ráda, že se vyskytla příležitost se s Vámi znovu sejít.

Doufám, že ti z Vás, kteří již o projektu něco vědí, prominou určité opakování.

Tento twinningový projekt začal 1. srpna 2002. Oficiální název projektu zní "Zlepšení veřejného institucionálního mechanismu pro aplikaci, prosazení a kontrolu rovného zacházení s muži a ženami".

Projekt potrvá dvanáct měsíců, což znamená, že skončí 31. července 2003. Do té doby nás čeká mnoho práce vzhledem k tomu, že většina aktivit, kterými se bude měřit úspěch projektu je naplánována na toto pololetí.

Očekávané výsledky seřazené chronologicky jsou následující:

- Projekt začal celkovou analýzou stávající situace, co se týče rovnosti žen a mužů v České republice.

  Vyhodnocení v oblasti genderové statistiky bylo předloženo v říjnu 2002 a umožní užší spolupráci s Českým statistickým úřadem. Na základě doporučení paní Birgitty Hedmanové byla vytvořena mezirezortní pracovní skupina pro genderovou statistiku. Skupina byla vytvořena s ohledem na seznam nejdůležitějších otázek v dané problematice v České republice. Seznam vypracovalo oddělení pro rovnost mužů a žen MPSV. Následující ministerstva byla požádána o jmenování statistika do této pracovní skupiny:

  1. Ministerstvo práce a sociálních věcí
  2. Ministerstvo školství
  3. Ministerstvo spravedlnosti
  4. Ministerstvo zdravotnictví
  5. Ministerstvo pro místní rozvoj a
  6. Ministerstvo vnitra

  První setkání pracovní skupiny by se mělo uskutečnit na konci ledna 2003. Cílem skupiny je do konce května 2003 vypracovat malou brožuru genderové statistiky.

  Paní Hedman přijede do České republiky na jeden týden každý měsíc až do dubna, aby vyhodnotila činnost pracovní skupiny a pokaždé povede seminář o genderové statistice.

- Podle plánu se od 7. do 13. prosince 2002 uskutečnila studijní návštěva Švédska.

  Cílem návštěvy bylo poskytnout účastníkům všeobecný přehled o švédském systému pro rovnost žen a mužů jak ve státní správě a politice, tak v činnosti sociálních partnerů.

V průběhu návštěvy Švédska se účastníci setkali mimo jiné s první náměstkyní ministryně pro rovnost žen a mužů, s ombudsmanem pro rovnost žen a mužů a se švédskými poslankyněmi. Také se setkali se zástupci švédského Mediačního úřadu a se zástupci sociálních partnerů. Dále skupina navštívila Centrum pro fyzicky týrané a znásilněné ženy a policejní velitelství v Uppsale.

Na základě studijní návštěvy Ministerstvo vnitra ČR nyní jedná o možnosti bilaterální spolupráce s policejním velitelstvím v Uppsale v oblasti boje proti násilí na ženách.

- Druhá fáze projektu začala v prosinci 2002 po návratu ze studijní návštěvy Švédska. Tato fáze se soustředí na zjištění nejlepších postupů v členských státech EU. Za tímto účelem byl ještě před vánocemi odeslán dotazník do Francie, Německa, Irské republiky a Rakouska. Dotazník je zaměřen převážně na veřejné instituce pro rovnost žen a mužů. Na základě informací získaných z již zmíněných zemí vypracujeme do konce února 2003 zprávu a předložíme několik doporučení.
- V průběhu roku 2003 bude vyškoleno dvě stě úředníků na téma rovnosti žen a mužů. Semináře se uskuteční v Ostravě, Brně, Plzni a Ústí nad Labem. Termíny těchto seminářů jsou následující:
    - 20. března v Ostravě
    - 23. dubna v Brně
    - 13. května v Plzni
    - 15. května v Ústí nad Labem

Dne 13. března by se měl uskutečnit seminář pro poslance. Tento seminář se připravuje ve spolupráci s předsedkyní Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, paní Čurdovou.

- Podrobnějšího školení se zúčastní dalších sto úředníků. Seminář pro sociální partnery, který se pořádá ve spolupráci s Česko moravskou konfederací odborových svazů a se Svazem průmyslu a dopravy ČR, se uskuteční dne 11. března 2003. Také se připravuje speciální školení pro pracovníky, kteří mají na starosti problematiku rovnosti žen a mužů na jednotlivých ministerstvech.
- Připravují se tři příručky obsahující pracovní metody pro rovnost žen a mužů. Na první příručce, která by měla být vytištěna na konci února se nyní pracuje. Tato příručka je určena pro úředníky státní a veřejné správy a bude zaměřena na rovnost žen a mužů. Avšak nebude se zaměřovat na rovnost žen a mužů uvnitř jednotlivých organizací či institucí, například nebude se vztahovat na otázky týkajících se platů a kariérního postupu. Místo toho se bude soustředit na otázky rovnosti žen a mužů ve vztahu k vnější činnosti těchto institucí, tj. na služby, které poskytují občanům. Poskytují regiony, obce a ministerstva služby rovnoměrně a spravedlivě pro obě pohlaví? Jsou prostředky rovnoměrně rozděleny mezi muži a ženy?

  Pokud se nezváží hledisko rovnosti žen a mužů v procesu územního plánování, zkušenosti poukazují, že výsledkem, byť neúmyslným, často bývá méně příznivé zacházení se ženami než s muži.

- Dále je plánováno vypracování všeobecné informační brožury, která bude určená pro širokou veřejnost. Bude vytištěna v nákladu 10 000 kusů a bude ke konci projektu rozdána prostřednictvím úřadů práce.

- Celkovým výsledkem bude výsledný návrh nové institucionální struktury pro rovnost žen a mužů v České republice. Tato struktura by se měla týkat jak celostátní, tak regionální úrovně.

Tento finální návrh institucionální struktury bude nejdůležitějším výsledkem projektu. Abychom si udělali lepší představu o situaci v regionech a o jejich potřebách, navázali jsme užší spolupráci s Ministerstvem vnitra a se třemi kraji, a to s Moravskoslezským, s Jihočeským a s Libereckým.
Návrh bude zveřejněn na závěrečné konferenci dne 18. června 2003.

Jak jistě víte, jeden z předpokladů pro dosažení změn v oblasti rovnosti žen a mužů je politická vůle. Na začátku projektu jsme začali uvažovat o možnosti speciálního semináře na téma rovnosti žen a mužů pro představitele vlády.

Po důkladném zvážení jsme navrhli dva přednášející - bývalou švédskou ministryni pro rovnost žen a mužů a první švédskou komisařku v Evropské komisi, Anitu Gradin, a bývalého švédského vicepremiéra a ministra pro sociální věci, Bengta Westerberga.

Ve spolupráci s předsedkyní Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů byla předložena přestavitelům vlády otázka speciálního semináře pro vládu a odezva byla kladná.

Tato skutečnost mne samozřejmě velice těší a těším se na další spolupráci v této oblasti s předsedkyní Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů.

Po téměř šesti měsících strávených v České republice mám pocit, že poměrně velké množství Čechů považuje rovnost žen a mužů za něco, co bylo importováno do České republiky a jako něco, co tu není zapotřebí, anebo vnímají tuto otázku jako pozůstatek z minulého režimu.

Jsem přesvědčena, že je nutné otázku rovnosti žen a mužů proměnit v českou problematiku. Argument povinnosti spojené s členstvím v Evropské unií má omezené možnosti docílit změn, obzvlášť, když většina lidí vnímá otázku rovnosti žen a mužů jako cizí problematiku. Česká republika má bohatou historii v oblasti ženského hnutí. Např. prezident Masaryk, Milada Horáková, Jiřina Šiklová. Domnívám se, že toto se dá použít k tomu, aby si lidé uvědomili, že otázka rovnosti žen a mužů je součástí kulturního a národního dědictví České republiky.

Za druhé, a toto je poněkud kontroverznější, myslím si, že je zapotřebí učinit rozhodnutí. Myslím, že stát musí definovat, čeho chce dosáhnout se svou politikou rovnosti žen a mužů a jak stát vidí vztah mezi svou politikou rovných příležitostí a svou rodinnou politikou.

Tradiční rodinná politika není vždy kompatibilní s otázkou rovnosti žen a mužů. Taková je pravda, bohužel. Domnívám se, že k tomu, aby mohl stát dosáhnout svého cíle, ať už je jakýkoliv, je nutné tento vztah vyjasnit.

Doufám, že tato stručná prezentace Vám umožnila si udělat představu o projektu. Pokud by někdo měl zájem o další informace, můžete mne kontaktovat prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí.

Děkuji Vám za pozornost.